

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 124/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], zastúpení Mgr. Ing. Evou Solčanovou, advokátska kancelária, Sládkovičova 1, Nitra, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 S 10/2013 z 9. apríla 2014 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžr 88/2014 zo 6. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ],

a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 10/2013 z 9. apríla 2014 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžr 88/2014 zo 6. októbra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli v procesnom postavení žalobcov účastníkmi súdneho konania pred krajským súdom sp. zn. 11 S 10/2013 o preskúmanie zákonnosti a zrušenie rozhodnutia Správy katastra [REDACTED] (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) sp. zn. C 11/2005 z 20. septembra 2012 a rozhodnutia Katastrálneho úradu v Nitre (ďalej len „druhostupňový správny orgán“) sp. zn. Co 16/2009 zo 6. decembra 2012. Predmetom rozhodovania prvostupňového správneho orgánu a neskôr aj druhostupňového správneho orgánu bol ich návrh podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“), ktorým sa sťažovatelia domáhali zmeny údajov schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov v katastrálnom území [REDACTED]. Správne orgány ich návrhu svojimi označenými rozhodnutiami z časti vyhovelí a v časti nevyhoveli. V časti návrhu, v ktorej im správne orgány svojimi označenými rozhodnutiami nevyhoveli, podali sťažovatelia žalobu, o ktorej rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 S 10/2013 z 9. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok súdu prvého stupňa“) tak, že žalobu sťažovateľov zamietol ako nedôvodne podanú. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Sťažovatelia v sťažnosti opätovne zopakovali a predostreli svoj právny pohľad na vec prezentovaný pred všeobecnými súdmi a tvrdili, že napadnutým rozsudkom súdu

prvého stupňa a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k neprípustnému zásahu do ich označených práv z dôvodu zaujatia „*nesprávneho právneho názoru, že dohoda o reálnom rozdelení nehnuteľnosti uzavretá do 31.12.1950 podliehala zápisu do pozemkovej knihy (písomná mala byť aspoň tá časť dohody, ktorá sa týkala označenia predmetu rozdelenia), a teda takáto dohoda nemala výnimku z intabulačného princípu*“. Podľa názoru sťažovateľov všeobecné súdy mali „*v rámci správneho súdnictva preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov týkajúcich sa základného práva vlastníť majetok, a teda preskúmať aj existenciu dohody o reálnej del'be pozemkov spred roku 1951*“.

Podľa názoru sťažovateľov skutkové a právne závery uvedené v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa a v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu sú z ústavného hľadiska neudržateľné a majú za následok porušenie ich označených práv, preto navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„*Základné právo sťažovateľov [redacted], trvale bytom [redacted] a [redacted], bytom [redacted], vlastníť majetok a právo na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na neodňateľnosť a nezrušiteľnosť základných práv podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli Rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/10/2013-109 zo dňa 09.04.2014 a Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sžr/88/2014 zo dňa 06.10.2015 porušené.*

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/10/2013-109 zo dňa 09.04.2014 a Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Sžr/88/2014 zo dňa 06.10.2015 a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 303,16 EUR na bankový účet Mgr. Ing. Evy Solčanovej, advokátky, číslo účtu: 2912580334/1100, IBAN: SK96 1100 0000 0029 1258 0334, do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd v súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojich označených práv rozsudkom súdu prvého stupňa, poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa, keďže ho už meritórne preskúmal na základe odvolania najvyšší súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľom ochranu ich právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

2. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

Ústavný súd sa vychádzajúc z uvedeného pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, zaoberal bližšie otázkou, či sťažnosť v tejto časti nie je zjavne neopodstatnená. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným

zákonem, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Uvedené rovnako platí aj pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy totiž ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Podstatná námietka sťažovateľov spočíva v tvrdenom zásahu najvyššieho súdu do ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť tým, že na ich právnu argumentáciu uplatnenú v priebehu konania a v odvolaní nereagoval ústavne konformným spôsobom, keď potvrdil prvostupňový rozsudok krajského súdu. Sťažovatelia zároveň namietajú aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu založenú na ich názore, že jeho právne závery sú v rozpore s nimi namietanou judikatúrou a interpretácia relevantných noriem je nesprávna. Sťažovatelia nesúhlasia zo záverom najvyššieho súdu o nedostatku svojej právomoci rozhodnúť o otázke, či došlo medzi ich právnymi predchodcami a právnymi predchodcami ostatných účastníkov k dohode týkajúcej sa zrušenia spoluvlastníctva reálnym rozdelením v správnom súdnictve pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v konaní o zmene údajov schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov.

Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Najvyšší súd v podstatnom na odôvodnenie svojho rozsudku uviedol:

«Najvyšší súd je názoru, že pozemnostné hárky potvrdzujú len užívanie, ale vlastnícke vzťahy sú zapísané v PKV č. 978 a v následných právnych listinách. Podklady na zisťovanie vlastníctva k pozemkom na spracovanie ROEP vyplývajú zo stavu veci aktuálneho k termínu uzávierky. Zmluvy o prevode nehnuteľností, uzavreté do 31.12.1950, mali mať písomnú formu aspoň v časti, ktorá sa týkala označenia predmetu prevodu. Vlastníctvo sa nadobúdalo až zápisom do pozemkovej knihy, ktorému predchádzalo konanie

pred knihovým súdom pred povolením vkladu vlastníckeho práva. Zmluvy uzavreté nemali vždy náležitosti na ich zápis do pozemkovej knihy a preto nemohli byť v čase, keď sa tento zápis vyžadoval deklarované ako splnená hmotnoprávna podmienka na zmluvný prevod vlastníctva, a podkladom na okamžitý prevod vlastníckeho práva na nadobúdateľa nehnuteľnosti. Mohli byť však skutočnosťou, ktorá odôvodnene mohla v nadobúdateľovi vyvolať presvedčenie, že sa stal vlastníkom nehnuteľnosti, ktorej sa zmluva týkala. Stal sa jej dobromyseľným držiteľom a mohol k nej nadobudnúť vlastnícke právo titulom vydržania, ak boli splnené aj ostatné náležitosti vydržania. Dohoda o reálnom rozdelení nehnuteľnosti (uzavretá do 31.12.1950) podliehala zápisu do pozemkovej knihy (písomná mala byť aspoň tá časť dohody, ktorá sa týkala označenia predmetu rozdelenia) a teda takáto dohoda nemala výnimku z intabulačného princípu. Súd poukazuje aj na právny názor vyjadrený v stanovisku najvyššieho súdu č. (Rc) Cpj 59/71, kde v časti III. žaloby o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, v ktorom súd ako typický príklad nedoložených vlastníckych vzťahov na Slovensku, ktorých určenia sa žalobcovia domáhajú, označil aj prípad, kedy došlo k zrušeniu spoluvlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľnosti, ktoré nebolo pozemnoknižne vykonané. V tomto smere bolo tiež poukázané na rozhodnutie č. 911/1932 Úradnej zbierky rozhodnutí Najvyššieho súdu ČSSR (na ktoré poukazovali aj žalobcovia).

Najvyšší súd sa stotožňuje správnym názorom krajského súdu, že žalobcovia nepreukázali, či, kedy a akým spôsobom by malo dôjsť k reálnemu vyčleneniu parcely č. 1902 a 2402 v pozemnoknižnej parcele č. 488 do výlučného užívania a vlastníctva ich právnych predchodcov a či došlo k dohode nielen čo do užívania, ale aj čo do vlastníckeho práva. Neuviedli žiadne okolnosti, z ktorých by sa dala v správnom konaní vyvodiť dohoda o del'be nehnuteľnosti s vlastníckymi účinkami. Ani najvyšší súd nezistil dôvody na postup správneho orgánu podľa § 11 ods. 1 - potvrdenie nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním a ani na postup podľa ustanovenia § 11a ods. 1 - potvrdenie vlastníckeho práva vydržaním, ak došlo medzi spoluvlastníkmi k reálnemu rozdeleniu pozemku podľa platných predpisov v zmysle zákona č. 180/1995 Z.z.

Rozhodovanie o zmene údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. je možné len vtedy, ak bol zistený rozpor s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. existujúcimi v čase schvaľovania registra obnovenej evidencie, z ktorých mal register vychádzať, čo v predmetnej veci nebolo preukázané. Nebol dôvod na strane

správneho orgánu na postup podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z., nakoľko register neobsahuje údaje, ktoré by boli v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. Dôkazy predložené žalobcami sa nemohli považovať za relevantné a spôsobilé zmeniť už zapísané údaje v registri obnovenej evidencie pozemkov.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že základným a nespochybniteľným dôvodom nevyhovenia návrhu v plnom rozsahu je tzv. intabulačný princíp evidovania vlastníckych vzťahov, čo znamená, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam sa nadobúdalo až zápisom, resp. vložением (intabuláciou do pozemkovej knihy). Pozemnostné hárky boli len ďalším operátom, v ktorom sa evidovali užívacie vzťahy k pozemkom. Pozemnostné hárky môžu byť použité ako podklad k osvedčeniu o vydržaní vlastníckeho práva (§ 63 zákona č. 323/1992 Zb. notárskeho poriadku a § 11 zákona č. 180/1995 Z. z.) pokiaľ parcely určeného operátu ROEP súhlasia s parcelami uvádzanými v pozemnostných hárkach. Tento inštitút je možné využiť, pokiaľ dotknutý spoluvlastníci s predmetom osvedčenia súhlasia.

V rámci konania ROEP v kat. úz. [REDAKOVANÉ] nebol podaný návrh v zmysle § 11 zákona č. 280/1995 Z. z. zo strany účastníkov správneho konania. Súd je preto názoru, že sa v danej veci jedná od samého začiatku o spor o vlastníctvo, nakoľko účastníci predmetného konania v určenej lehote nepredložili dohodu o určení, resp. urovnaní ich sporného vlastníckeho práva k malým parceliam parc. č. 488 evidovanej v pkn. vl. č. 978 a práve z tohto dôvodu nebol využitý zo strany účastníkov konania inštitút § 11 zákona č. 180/1995 Z. z. Správny orgán by v rámci konania ROEP, taktiež nepotvrdil takéto sporné vlastníctvo v prospech jednej alebo druhej sporovej strany.

Pre údaje v pozemkových knihách platil do 01.01.1951 intabulačný princíp, samotné pozemnostné hárky neboli listinou, na základe ktorých by bolo možné vykonať zmenu vlastníckeho práva v pozemkovej knihe.

Najvyšší súd s poukazom na uvedené je názoru, že žalobcovia nepredložili správe katastra geometrický plán, ani dohodu o určení, resp. urovnaní ich sporného vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, prípadne dohodu o vysporiadaní podielového spoluvlastníctva, preto ich tvrdenie o dostatočnom preukázaní vlastníckeho práva listinami možno pokladať za nepodložené a Správa katastra [REDAKOVANÉ] nemohla odvolaniu v plnom rozsahu vyhovieť.

V ustanovení § 7 ods. 6 v spojení s § 3 ods. 2 písm. a/ zákona č. 180/1995 Z. z. zákonodarca zveruje do právomoci správneho orgánu rozhodnúť o návrhu na zmenu údajov schváleného registra, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, pričom ustanovuje podmienky a postup správneho orgánu v konaní, z čoho vyplýva, že povinnosťou správneho orgánu je posudzovať splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie a za tým účelom vykonať dokazovanie a zistiť skutočný stav veci spoločne s ustanoveniami správneho poriadku.

Neoddeliteľnou súčasťou predmetného správneho rozhodnutia je grafická časť -špecifický záznam podrobného merania zmien ZPMZ č. 1324, ktorý bude použitý na aktualizáciu súboru grafických informácií - mapy určeného operátu katastra nehnuteľností, špecifický výkaz výmer, ktorý bude použitý na aktualizáciu súboru súpisných informácií - určeného operátu katastra nehnuteľností a špecifická identifikácia parciel v predmetnom bloku vyhotovená pre porovnanie evidencie operátu pozemkovej knihy s ďalšími operátmi a to s operátom pozemkového katastra a s operátoru katastra nehnuteľností súboru popisných informácií registra E KN a registra C KN (vyhotovené v zmysle § 50 ods. 3 vyhlášky UKGaK SR č. 461/2009).

Pokiaľ žalobcovia ako v priebehu katastrálneho konania, tak aj počas súdneho konania tvrdia, že medzi ich právnymi predchodcami a právnymi predchodcami ostatných účastníkov konania prišlo k dohode ohľadne zrušenia spoluvlastníctva reálnym rozdelením, tak posúdiť, či k tomu na základe Žalobcami predložených dôkazov skutočne prišlo, nemôže správny orgán v konaní o zmene údajov schváleného registra obnovennej evidencie pozemkov (podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z.) a ani súd v konaní správneho súdnictva podľa druhej hlavy O.s.p. Túto právomoc má výlučne súd v občianskom súdnom konaní na základe žaloby o určenie vlastníckeho práva v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.

S poukazom uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že žalobcovia 1. a 2. v tomto konaní nepreukázali, že medzi ich právnymi predchodcami a predchodcami [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] došlo k dohode ohľadne vlastníckeho práva k pozemku parc. č. 488 (pozemnoknižná parcela), resp. k parc. č. 1902 a 2042 (parcely podľa údajov určeného operátu katastra nehnuteľností zapísané na [REDACTED] v kat. úz. [REDACTED]). Žalobcovia v priebehu dlhotrvajúceho administratívneho konania nepreukázali (okrem

predloženia pozemnostých hárkov a čestných vyhlásení) či, kedy a akým spôsobom by bolo malo dôjsť k reálnemu vyčleneniu parc. č. 1902 a 2042 z pozemnoknižnej parcely č. 488 do výlučného užívania a vlastníctva ich právnych predchodcov a či došlo k dohode nielen čo do užívania, ale aj čo do vlastníckeho práva. Neuviedli žiadne okolnosti, z ktorých by sa dala už v správnom konaní vyvodiť dohoda o nehnuteľnosti s vlastníckymi účinkami. V predmetnej veci potom súd nezistil ani dôvody na postup správneho orgánu podľa ustanovenia § 11 ods. 1 (potvrdenie nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním), ani na postup podľa ustanovenia § 11a ods. 1 citovaného zákona (došlo medzi spoluvlastníkmi k reálnemu rozdeleniu pozemku podľa právnych predpisov platných do 31.12.1950). Tento záver súdu nevyklučuje, aby žalobcovia 1 a 2 podali určovaciu žalobu, o ktorej by konal civilný súd.

Žalobcovia 1. a 2. nemohli byť ukrátení na svojom práve vlastníť majetok, nakoľko vlastnícke právo žalobcov a ich súrodencov k parc. č. 488, resp. k parc. č. 1902, resp. 2042 a 2041/3 zapísaným na [REDAKOVANÉ] zostalo zachované v podiele po 1/8 pre každého, čo zodpovedá spoluvlastníckemu podielu pôvodných spoluvlastníkov z rodiny [REDAKOVANÉ] t.j. 1/2 (teda štyria spoluvlastníci podiel po 1/8) a k dohode medzi spoluvlastníkmi zvyšných podielov a žalobcami neprišlo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu, keďže odvolacie dôvody žalobcov 1. a 2. neboli spôsobilé spochybníť takto ustálený právny záver krajského súdu, s ktorým sa najvyšší súd stotožnil a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.»

Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúce na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo

na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa v tomto ohľade stotožňuje s najvyšším súdom prezentovaným právnym názorom, podľa ktorého pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorým v okolnostiach prípadu je rozhodnutie o zmene údajov schváleného registra obnovenej evidencie nehnuteľností, nie je v právomoci všeobecného súdu posúdiť, či prišlo k dohode o zrušení spoluvlastníctva reálnym rozdelením na základe predložených dôkazov sťažovateľmi. Pokiaľ sťažovatelia poukazovali na predložené dôkazy (pozemnostné hárky a čestné vyhlásenia o uzavretí ústnej dohody o reálnom rozdelení pozemku), ktorými chceli spochybniť správnosť údajov schváleného registra, ústavný súd sa stotožňuje s názorom najvyššieho súdu, že tieto dôkazy neboli spôsobilé ani súhrne v okolnostiach prípadu vyvolať rozpor s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. existujúcimi v čase schvaľovania registra obnovenej evidencie, z ktorých mal register vychádzať. Pozemnostné hárky bez ďalšieho skutočne nepreukazovali vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ale len užívacie právo. Čestné vyhlásenia, že medzi právnymi predchodcami malo v minulosti dôjsť k reálnemu rozdeleniu nehnuteľnosti na základe ústnej dohody, je v porovnaní s relevantnými listinami, na ktoré všeobecné súdy poukazovali (výpis z pozemnoknižnej vložky č. 978, pozn.), aj podľa názoru ústavného súdu nedostačujúce na to, aby správny orgán považoval za preukázaný rozpor s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. Tvrdenie sťažovateľa o uzavretí takejto ústnej dohody, ak aj mala potrebné obsahové náležitosti, v zmysle judikatúry nemohla byť sama osebe ani pred 1. januárom 1951 základom pre prevod nehnuteľnosti do vlastníctva nadobúdateľa. Mohla byť však základom dobromyseľnosti nadobúdateľa o nadobudnutí nehnuteľnosti, a to nielen na jej počiatku, ale aj v ďalšom priebehu jej držby, aká sa vyžadovala podľa Občianskeho zákonníka z r. 1950 platného od 1. januára 1951 (Výber rozhodnutí a stanovísk NS SSR č. 28/1983). Ako správne vo veci konajúce súdy uviedli, sťažovatelia však svoj návrh nekoncepovali v zmysle

§ 11 ods. 1— potvrdenie nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním a ani § 11a ods. 1— potvrdenie vlastníckeho práva vydržaním podľa zákona č. 180/1995 Z. z., preto postup správnych orgánov sa obmedzil aj vzhľadom na predložené dôkazy na posúdenie existencie rozporu podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľov zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní v konaní pred správnymi orgánmi.

Ústavný súd konštatuje, že nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovatelia uviedli vo svojej sťažnosti, žiaden taký dôvod, ktorý by mohol spochybniť právne závery najvyššieho súdu. Je to tak z toho dôvodu, že po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovatelia uviedli vo svojej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to tvrdili sťažovatelia vo svojej sťažnosti. V napadnutom rozhodnutí najvyšší súd zohľadnil všetky jeho zákonné náležitosti a tieto pri jeho tvorbe aj prakticky aplikoval.

Sťažovatelia ďalej namietali aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a porušenie práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že najvyšší súd sa

riadne zaoberal námietkami sťažovateľov a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo v ich veci nemohol svojvoľne ignorovať existujúcu právnu úpravu, ktorá bola jednoznačná, zrozumiteľná, preto v okolnostiach prípadu interpretácia a aplikácia na vec vzťahujúcich sa noriem sledovala ich zmysel a účel. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že sťažovatelia v konaní nepreukázali, či, kedy a akým spôsobom malo dôjsť k reálnemu vyčleneniu dotknutých parciel z pôvodnej parcely, nielen čo sa týka užívania, ale aj vlastníckeho práva. Dôkazy, ktoré boli sťažovateľmi v tomto smere v konaní predložené (pozemnostné hárky a čestné vyhlásenia), boli podľa názoru najvyššieho súdu nedostačujúce pre záver, že došlo k reálnemu rozdeleniu pozemku podľa právnych predpisov platných do 31. decembra 1950. Tieto závery najvyššieho súdu považuje ústavný súd za dostačujúce pre konštatovanie, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu na jednej strane a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu na strane druhej.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľov. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že uvedený článok ústavy je formulovaný všeobecne a neupravuje žiadne konkrétne základné právo, preto vyslovenie jeho porušenia prichádza do úvahy len v súvislosti s porušením iného základného práva, čo vzhľadom na už uvedené závery o neopodstatnenosti ostatných označených základných práv vedie ústavný súd ku konštatácii, že aj túto časť sťažnosti sťažovateľov bolo potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov (návrh na zrušenie rozsudku najvyššieho súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016